

הדילמה הגרעינית של מצרים

אמילי ב' לנדאו

הקדמה

מיום שהחלה מצרים לתפוס את ישראל כמי שיוזמת תוכנית גרעינית – ולאחר מכן, בראשית שנות השבעים, כמדינה שחצתה, קרוב לוודאי, את הסף הגרעיני – היא פעלה ללא לאות, כדי להיערך למשמעויות הנגזרות מהתפתחות זו במישור האזורי. במסגרת מאמציה להחזיר את האיזון עם ישראל, אמצה מצרים אסטרטגיות שונות. היא ניסתה, בזמנים שונים לאורך השנים, לפעול כדי להפוך את משמעויותיו של הפיתוח הגרעיני בישראל, כמו גם לבטל את השפעתו באמצעים רטוריים. ואולם, מאז הסכם השלום של 1979, נזהרה מצרים לא לדחוק את הסוגיה הזאת אל מעבר לנקודה, שעלולה לסכן את יחסיה עם ישראל או עם ארצות-הברית. בכל הנוגע לכניסה אל מרוץ החימוש הגרעיני עצמו, בישראל מקובלת כיום ההנחה, כי מצרים מוסיפה לדבוק בהחלטתה האסטרטגית מ-1981 (אז אשררה את האמנה למניעת תפוצת נשק גרעיני), שלא לפנות לכיוון זה.

בשני העשורים האחרונים התמקדה פעילותה של מצרים במאמצים דיפלומטיים נמרצים ומתמשכים להביא את ישראל לחתום על האמנה למניעת תפוצת נשק גרעיני (NPT) ולהציב את מתקניה הגרעיניים תחת משטר הפיקוח של הסוכנות הבין-

לאומית לאנרגיה אטומית (International Atomic Energy Agency – IAEA). במסגרת קבוצת העבודה, שעסקה בבקרת נשק

**הדילמה העומדת בפני
מצרים נגזרת מתחושה של
חוסר סיפוק מהסטאטוס-קוו
האזורי בתחום הגרעיני,
והתחושה של מחסור
באמצעים של ממש
להתמודדות עם המצב**

ובטחון אזורי ושפעלה במחצית הראשונה של שנות ה-90 (ACRS), פעלה מצרים כדי לקדם סדר יום של בקרת נשק אשר ימקד את השיחות ביצירתו של אזור חופשי מנשק להשמדה המונית (Weapons of Mass Destruction Free Zone – WMDFZ) וביכולת הגרעינית המיוחסת לישראל. בשיחות אלה, שהושהו ב-1995, לא נדון הנושא הגרעיני. זאת ועוד, למרות מאמצייה של מצרים, ב-1995 הוארך לזמן בלתי מוגבל תוקפה של האמנה למניעת תפוצת נשק גרעיני, מבלי שהובטחה חתימתה של ישראל. היכולת הגרעינית המיוחסת לישראל

מהווה ללא ספק דאגה מתמדת למצרים. מאז 1990 משליכה מצרים את כל יהבה על בקרת נשק כאמצעי היחיד להתמודדות עם נשק להשמדה המונית. ואולם, שתי התפתחויות אזוריות מקבילות בעשור האחרון סייעו לחדד את הדילמה הגרעינית העומדת בפני מצרים:

א. העדויות שהצטברו בנוגע לכוונותיהן של מדינות נוספות במזרח התיכון לפתח יכולות בתחום הנשק להשמדה המונית (וההערכות באשר להתקדמות הממשית שהשיגו בכיוון זה) הגבירו את מודעותה של מצרים לאתגר האזורי העומד בפניה.

ב. כישלונם של המאמצים האזוריים לבקרת נשק (כמו גם ההארכה לזמן בלתי מוגבל של ה-NPT, בלי חתימתה של ישראל) צמצם את טווח האפשרויות של מצרים, בניסיונה להתמודד עם נשק להשמדה המונית באזור. הדיווחים על התפתחויות גרעיניות באיראן ובעיראק, למשל, ממחישים בבירור גם את מגבלותיה של האמנה למניעת תפוצת נשק גרעיני ככלל, שכן שתי המדינות חתומות על האמנה. השילוב בין התחושה העזה של חוסר סיפוק מהסטאטוס-קוו האזורי בתחום הגרעיני, והתחושה של מחסור באמצעים של ממש להתמודדות עם המצב – יוצרים את הדילמה העומדת בפני מצרים בתחום זה.

הבנת השיקולים והדילמות של מצרים מאפשרת להעריך באופן נכון את הצהרותיהם של פקידים מצריים בכירים בנושא הגרעיני ולבחון את המתואר באמצעי התקשורת. כדי לעמוד על מורכבותם של השיקולים המצריים לא ניתן להסתפק בהערכותיהם של מומחים מחוץ למצרים המעריכים, כי למצרים אין היכולת ו/או הרצון לפתח יכולת גרעינית משלה. באותה מידה לא ניתן להסתמך על הערכותיהם של אלה הטוענים, בהתבססם על הצהרה כזו או אחרת, כי מצרים תנקוט צעדים של ממש לשינוי חוסר האיזון בינה לבין ישראל. הבנת השיקולים המצריים מחייבת בחינה מעמיקה וכוללת, שתעמוד גם על הדקויות שבהם. בהקשר זה, המאמר יבחן את האפשרות, כי מצרים נוטה לעורר ספקות ולטפח תחושה של ערפול באשר לכוונותיה האמיתיות בתחום הגרעיני.

ישראל ועקרון השוויון

העיון בהצהרות ובדיווחים גלויים מאז 1995 מעלה, כי היקפן של ההצהרות המצריות בנושא הגרעיני הצטמצם במידה ניכרת בתקופה זו, בייחוד בהשוואה לחודשים שקדמו לוועידת המעקב וההארכה של האמנה למניעת תפוצת נשק גרעיני, ב-1995 (NPT Review and Extension Conference). ואולם, אין ללמוד מכך בהכרח על ירידה בעניין המצרי בנושא. בחודשים שקדמו לוועידה ב-1995 היה היקף ההצהרות גדול במיוחד מכיוון שמצרים קיוותה להשיג פריצת דרך של ממש בוועידה עצמה, ולחייב את ישראל לקבל את תנאיה של האמנה. היו לה גם שיקולים שנגעו לשיחות האזוריות בנושא בקרת נשק שהיו בעיצומן באותה עת. למעשה, בחינת ההצהרות והדיווחים מאז 1995 חושפת

את התסכול המתמשך, שחשה מצרים באשר להתפתחויות שנוכרו כאן בתחום הגרעיני בשל השפעותיהן על מעמדה האזורי.

סקירה של ההצהרות הרשמיות במצרים בתחום הגרעיני בשבע השנים האחרונות מגלה, כי עיקרו של המסר לישראל עוסק בצורך באיזון ובשוויון בין המדינות במזרח התיכון, כגורם הראשון במעלה, המבטיח את ביטחונן הלאומי. בכל הנוגע למאמצי בקרת נשק, מצרים טוענת, כי אין לפטור שום מדינה מהפיקוח על יכולותיה הלא

**כל עוד תשמור ישראל
על יכולתה הגרעינית
הלא מוצהרת, לא ניתן
יהיה להתמודד עם הסכנות,
הנובעות מתוכניותיהן
של מדינות אחרות,
לפיתוח נשק להשמדה
המונית באזור**

קונבנציונאליות. היעדרו של הסכם אזורי לבקרת נשק (WMD FZ), הכולל את ישראל, יגרום בסופו של דבר למדינות אחרות באזור לעשות את הצעד המסוכן, אך הבלתי נמנע מבחינתן, של כניסה למרוץ החימוש.

מצרים דוחה את טענותיה של ישראל לצורכי ביטחון ייחודיים. שר החוץ לשעבר, עמר מוסא, הצהיר לא פעם, כי חתימה של ישראל על האמנה למניעת תפוצת נשק גרעיני ויצירתו של אזור חופשי מנשק להשמדה המונית הם האמצעים היחידים להבטחת הביטחון באזור; בטחונה של ישראל צריך להיות חלק ממערכת מקיפה של ביטחון אזורי, שתכלול את כל מדינות

ערב. על פי הצהרות רשמיות במצרים (בייחוד מפיהם של עמר מוסא, של אוסאמה אל-באז, יועצו הפוליטי הבכיר של מובארכ, ושל מובארכ עצמו), כל עוד תשמור ישראל על יכולתה הגרעינית הלא מוצהרת, לא ניתן יהיה להתמודד עם הסכנות הנובעות מתוכניותיהן של מדינות אחרות לפיתוח נשק להשמדה המונית באזור. עקרון השוויון בין המדינות מבטל, אם כן, למעשה, את האפשרות להתנגד לניסיונה של מדינה כלשהי לפתח או לרכוש לעצמה נשק לא קונבנציונאלי כדי להחזיר את האיזון לאזור. עיקרון האיזון בין המדינות, על-פי גרסתה של מצרים, גובר לכאורה בעוצמתו אפילו על ההתחייבויות של מדינות אלה להסכמי בקרת נשק קודמים עליהם הן חתומות, ובראש ובראשונה ה-NPT.

מצרים תומכת בנחישות בהסכם אזורי לבקרת נשק וביצירת אזור חופשי מנשק להשמדה המונית. אולם, כישלוננו של התהליך הרב-צדדי לבקרת נשק (ACRS) לקדם צעדים של ממש בכיוון זה הוביל לא פעם להצהרות מצריות, המצדיקות את החלתם של עקרונות האיזון והשוויון על מצרים עצמה. כך, למשל, ב-1996, בתגובה לחשדות, שמצרים רכשה טילים מצפון קוריאה, אמר מוסא שאם רוצה צד מהצדדים לדון בסוגיית הנשק במזרח התיכון, מצרים מוכנה ומזומנה. ואולם, דיון כזה חייב להתייחס לכל השאלות: מתוכניות הגרעיני של ישראל ועד לטילים ולמערכות ההגנה נגד טילים של כל המדינות באזור. גם מובארכ הגן על זכותה של מצרים לרכוש טילי "סקאד". את הצהרתו מ-1997, כי לכל מדינה המחזיקה בנשק גרעיני אין זכות לבקר את האחרים על הנשק שבידיהם, וכי הערבים ישמידו את הנשק הכימי שלהם

מהן האפשרויות העומדות בפני מצרים?

למצרים אפשרויות מוגבלות להתמודדות עם תפוצת נשק גרעיני באזור. הדיונים על בקרת נשק הוכחו כדרך פתלתולה ואטית לפתרון, והסיכויים לחדש דיונים אזוריים, שיעסקו בנושא הגרעיני אינם גבוהים במיוחד בשלב זה. הסיכוי להשיג הסכמי שלום, אשר יצמצמו את התמריצים להחזקת נשק השמדה המונית ולהמשך פיתוחו, נראים כיום קלושים למדי אף הם.

אם תרצה לפתח יכולת צבאית משלה, יהיה על מצרים להתגבר תחילה על המכשולים הטכנולוגיים והכלכליים הניצבים בדרכה. מאמר זה אינו מכוון אמנם לבדוק נושאים אלה לעומקם, אבל סביר להניח, שאם תקבל מצרים את ההכרעה הפוליטית לפנות אל הדרך הגרעינית, היא תמצא את הדרכים להתגבר על המכשולים האלה, כפי שעשו מדינות אחרות שפיתחו יכולת גרעינית. ואולם, יש מגבלות אחרות, שעליהן תיאלץ מצרים להתגבר. לא זו בלבד שעל מצרים מוטלות הגבלות מתוקף חברותה באמנה למניעת תפוצת נשק גרעיני, היא אף ביססה את עצמה כמצדדת אזורית תקיפה ביצירתו של אזור חופשי מנשק להשמדה המונית, ואף ניסתה לחזק את מעמדה האזורי באמצעות קידומו של סדר יום זה. נכון הדבר שמצרים יכולה עדיין לסגת מעמדה זו (בשל הכישלון בקידום המטרה של בקרת נשק), ולהתחיל לבסס את מנהיגותה על פיתוח אופציה צבאית גרעינית מצרית. אבל, במקרה כזה יהיה על מצרים לקחת בחשבון את יחסיה עם ארצות-הברית, שאותם תיאר מובארכ בתחילת אוקטובר כ"אסטרטגיים וחזקים". החשד שהיא מקדמת תוכנית גרעין עלול לסכן

של איראן, תוכל איראן להצביע על ישראל. יש בזה כדי להגביל את יכולתה של מצרים לטעון בתקיפות נגד תפוצת נשק גרעיני באזור. באחרונה ביטא אל-באז את התקווה, שאיראן תיסוג בה מתביעותיה האזוריות, ותנהג כמדינה אחות, המקיימת קשרים טובים עם כל מדינות ערב. עוד הוא טען, כי "במסגרת האינטרסים שלנו, אנו שואפים לשחרר את האזור כולו, אפילו את איראן, מנשק להשמדה המונית".

אם תרצה לפתח יכולת צבאית גרעינית משלה, יהיה על מצרים להתגבר תחילה על המכשולים הטכנולוגיים והכלכליים הניצבים בדרכה.

אם תקבל מצרים את ההכרעה הפוליטית לפנות אל הדרך הגרעינית, היא תמצא את הדרכים להתגבר על המכשולים האלה.

במונחים אזוריים, אם כן, אפילו אם תוטל על ישראל האשמה למרוץ החימוש, העובדה שמרוץ זה עלול להוביל את איראן למעמד של מדינה גרעינית היא אתגר המאיים על מעמדה האזורי של מצרים. זאת ועוד, יש לזכור כי הצעתו המקורית (והמצוטטת בהרחבה) של מובארכ, מאפריל 1990, ליצירתו של אזור חופשי מנשק להשמדה המונית, הועלתה בעקבות איומים הרתעתיים, שהשמיעה עיראק כלפי ישראל. מצרים הוטרכה מהאיום העיראקי לשרוף חצי מישראל בנשק כימי בינארי, אם תותקף בידי ישראל.

כאשר תוותר ישראל על הנשק הגרעיני שלה, השמיע נשיא סוריה חאפז אל-אסד במצרים, כשמובארכ עומד לצדו. בסוף 1998 אמר אוסאמה אל-באז, שקיומן של יכולות גרעיניות במזרח התיכון יוביל לחוסר ביטחון ויצמיח כלי נשק חלופיים, כמו נשק כימי או ביולוגי. בשנה שלאחר מכן הוא ציין, שאם ירגישו הערבים, כי ישראל מאיימת עליהם, הם עלולים להשיג תכנית גרעינית משלהם או לפתח נשק כימי או ביולוגי בעצמם. המסר בהצהרות היה, כי יש לסלק מן האזור כל נשק להשמדה המונית, אבל הובלעה בהן גם הצדקה למרוץ חימוש כדי להשיג איזון, אם לא תושג מטרה זו של סילוק הנשק.

שיקולים אזוריים

הצהרות של פקידים בכירים במצרים ודיווחים שונים בתקשורת מציבים את ישראל, בלי ספק, בראש דאגותיה של מצרים בתחום הגרעיני. ועם זאת, בהצהרות אלה טמונים רמזים ברורים לשיקולים האזוריים הרחבים יותר של מצרים, שעושים את סדר היום הגרעיני שלה יותר מורכב ורב-פנים. מצרים מוטרדת מהשפעותיה של כל התפתחות גרעינית במזרח התיכון על הבכורה האזורית שלה.

העיסוק המצרי המודגש בישראל מאפיל לא פעם על שיקולים סמויים יותר, הנוגעים למדינות אחרות הנחשבות לבעלות פוטנציאל גרעיני. בהתבטאויות בהן הוזכר עקרון השוויון כהצדקה לשאיפות גרעיניות מצדה של איראן, למשל, השתלב גם מסר באשר לסכנה האפשרית, ולכלל הפחות האתגר, הניצבים בפני מצרים עצמה מהתפתחות זו. ב-1996 ציין מוסא, כי מדיניותה של ישראל מקשה על מצרים להעלות טענות בפני איראן. אם תשאל מצרים באשר לכוונותיה ומניעיה

מאוד יחסים אלה וזה יהיה בבחינת מחיר כבד מאד עבורה.

יחסיה של מצרים עם ארצות-הברית מציבים בפני מצרים דילמה מורכבת במיוחד שכן מצד אחד, החלטתה של מצרים לאשרר את האמנה למניעת תפוצת נשק גרעיני ב-1981 התקבלה במסגרת הכרעתה האסטרטגית לצרף עצמה לבנות בריתה של ארצות-הברית – הכרעה מרכזית, שנשאה תוצאות מרחיקות לכת. מצרים קיבלה, במסגרת זו, את העובדה שארצות-הברית נחושה מאד בכל הקשור לבלימת תפוצתו של נשק גרעיני באזור. יחד עם זאת, המקרה של הודו ופקיסטן (מדינות גרעיניות בפועל מאז 1998) יכול להביא את מצרים למסקנה, כי תוצאותיה של הפְּנִיָּה לדרך הגרעינית לא יהיו חמורות כל כך, בייחוד לאור שיתוף הפעולה בין ארצות-הברית לבין פקיסטן מאז ה-11 בספטמבר. בהקשר זה, יש להניח, כי מצרים תעקוב מקרוב, בחודשים הקרובים, אחר מדיניותה של ארצות-הברית כלפי צפון קוריאה. על אף הנאמר כאן, המצב במזרח התיכון שונה, ונראה כי ארצות-הברית תתייחס בשלילה רבה לכל יוזמה גרעינית נוספת באזור.

טיפוח ספקות בתחום הגרעין

מצרים נותרה אמנם ללא אופציה של ממש להתמודדות עם האתגר הגרעיני, אבל הוויכוח סביב הנושא הגרעיני נמשך. הניסיון של התהליך הרב-צדדי לבקרת נשק הבהיר למצרים את הקושי בהפעלת לחץ על ישראל בתחום הגרעיני, וחשף את הדינמיקה האזורית, שעמה תצטרך מצרים להתמודד על מנת לשמור על מעמדה כמנהיגה אזורית. נראה, כי דווקא הניסויים הגרעיניים של הודו ושל פקיסטן במאי 1998 הם שהציתו

במצרים את הוויכוח על סכנות התפוצה של נשק גרעיני, ועל מדיניות הגרעין המתאימה לה. כפי שעולה מהצהרותיו של מובארכ בעקבות הניסויים האלה, נראה, כי השפעותיהם האפשריות על איראן הן שליבו את הפחדים במצרים. מובארכ הצהיר, כי הניסויים "פתחו את הדלת" למדינות נוספות דוגמת איראן ולכן על מצרים להמשיך ולפעול בנחישות לעיצובו של אזור חופשי מנשק להשמדה המונית, כמענה ההכרחי לאיום זה.

הספקות בנוגע למעמדה הגרעיני של מצרים, טופחו גם באמצעות רמזים לאפשרות לקשר הדוק בין תחום הגרעין הצבאי לתחום הגרעין האזרחי

מההצהרות שהוזכרו לעיל, משתמעות ההצדקות שמספקים המנהיגים המצרים לאפשרות של מרוץ חימוש באזור, באם לא תחשוף ישראל את יכולתה הגרעינית. בהצהרות המדיניות של גורמים מצריים בעקבות הניסויים, שנערכו בדרום אסיה, בולטים יותר הספקות בנוגע לכוונותיה הגרעיניות של מצרים עצמה. וכך, ביולי 1998 הצהיר מובארכ חד-משמעית, כי מצרים החליטה לא לפנות לדרך הגרעינית. וכמו כדי להמחיש מסר זה לישראל, הוא סיפר לחברי משלחת של "שלום עכשיו" מישראל, שבעקבות התמוטטותה של ברית-המועצות הוצע לו לרכוש חומרים וידע גרעיניים, אבל

הוא דחה את ההצעות, מכיוון שלא רצה להיכנס למרוץ הגרעיני. ואולם, כמה חודשים אחר כך סייג מובארכ את טענתו זו, והבהיר כי מצרים תפתח נשק גרעיני, רק אם יהיה זה בגדר הכרח. ולכן, אף-על-פי שבשלב הנוכחי אין לו שום עניין לפנות לכיוון זה, הוא אמר כי "בבוא הזמן, אם נזדקק לנשק גרעיני, לא נהסס". הוא הוסיף, כי האפשרות לרכוש נשק גרעיני אינה מסובכת; הודו ופקיסטן ערכו ניסויים, והשמועה אומרת, כי גם איראן כבר בדרך. זאת ועוד, הדו"ח האסטרטגי של אל-אהראם מ-1998 עסק, בין השאר, בחוסר יכולתן של המדינות הערביות להכריע אחת ולתמיד האם הן מוכנות לבחון את האופציה הגרעינית במטרה לייצב מחדש את מאזן הכוחות, הנוטה במידה ניכרת לטובת מאגר הנשק הגרעיני של ישראל. בדו"ח נמסר, כי מצרים ביצעה "צעד חריג" כאשר הודיעה, כי היא עלולה לאמץ את האופציה הגרעינית, אם לא תהיה לה ברירה.

הספקות בנוגע למעמדה הגרעיני של מצרים טופחו גם באמצעות רמזים לאפשרות לקשר הדוק בין תחום הגרעין הצבאי לתחום הגרעין האזרחי. כבר ב-1995 נרמז, כי התקדמות של ממש בתחום הגרעין האזרחי במצרים תהיה אמצעי לצמצום הפער הטכנולוגי בינה לבין ישראל ולשיקומו של האיזון ביניהן. רמזים מפורשים יותר לכך שטכנולוגיה גרעינית בתחום האזרחי יכולה לספק גם את הבסיס ליישומים צבאיים עתידיים נמסרו במאמר שפורסם באל-אהראם ביוני 1998, מאת מוניר מוג'אהד, האחראי על חקר ההיתכנות ברשות האחראית למתקן הכוח הגרעיני. מוג'אהד טען, כי האופציה הלא-גרעינית נעשתה בגדר מותרות, שמצרים אינה יכולה

עוד להרשות לעצמה. הוא השווה בין חידוש התוכנית הגרעינית של מצרים לבין הכרעתו של נאסר להלאים את תעלת סואץ כאמצעי לשיקום של רגשי הגאווה הלאומית. הוא ציין אמנם, כי היישומים לעת שלום של האנרגיה הגרעינית שונים מהיישומים הצבאיים ואינם מובילים אליהם בהכרח, אבל הוסיף כי "שליטה בטכנולוגיה הגרעינית... אינה הפיכה ואינה יכולה להיות ממודרת; בתנאים מסוימים, היא יכולה לתרום לייצור של נשק גרעיני". הוא ציין, כי אם יש רצון פוליטי, אפשר תמיד לפתח נשק גרעיני.

במאי שנה זו, במאמר לאל-אהראם, שאל ד"ר מוסטפה אל-פיקי, לשעבר הנציג

כאשר התפיסות והדימויים הם השולטים, עדויות באשר ליכולות טכנולוגיות בתחום הגרעיני, גם אם אלה מיועדים ליישומים אזרחיים, מקבלות משמעות מיוחדת

המצרי לסוכנות הבין-לאומית לאנרגיה אטומית, המוכר גם כידידו של מובארכ, אם

לא מוטב היה למצרים להתקדם במאמצים לפיתוחו של נשק גרעיני ערבי, לא לשימוש, אלא למטרות הרתעה. הוא ציין, כי צמצום של פער ההישגים הטכנולוגי והכלכלי יכול להבטיח מידה מסוימת של איזון אסטרטגי המביא עמו את השלום, מגביר את היציבות ומשמש גורם מרתיע. אל-פיקי ציין עוד, כי שימושים גרעיניים לעת שלום יכולים להוביל לשימושים אחרים, אם יושג המשאבים והידע הדרושים. לטענתו, אלה וגם אלה מצויים בידי מצרים. חסר רק הרצון הפוליטי. במלים אחרות, אם וכאשר תתקבל ההכרעה, תוכל מצרים לגשת ליישומה.

סיכום

במציאות הנוכחית במזרח התיכון, עוצמה לא-קונבנציונאלית איננה בהכרח פונקציה של פיתוח ו/או בעלות, מוכחים או מוצהרים, על יכולות גרעיניות או יכולות לא-קונבנציונאליות אחרות. המקרים של ישראל, ובמידה מסוימת גם של איראן ושל עיראק, הוכיחו, כי דווקא התפיסות המקובלות באשר ליכולות ולאופציות הן החשובות. כאשר התפיסות והדימויים הם השולטים, עדויות באשר ליכולות טכנולוגיות בתחום הגרעיני, גם אם אלה מיועדים ליישומים אזרחיים, מקבלות משמעות מיוחדת.

האינטרס של מצרים לשמור על מעמד של מנהיגה אזורית, יקשה עליה ככל שיחלוף הזמן, להיות במצב נחות מול מדינות אחרות באזור, בתחום הלא-קונבנציונאלי. בעשורים האחרונים הצליחה מצרים להשלים, במידה מסוימת, עם ההרתעה הגרעינית של ישראל, תוך שהיא מקדישה מאמצים רבים, בעיקר בתחום הדיפלומטי, למציאת דרך להחזיר את האיזון ליחסי שתי המדינות. התמעטות הסיכוי להצלחת היוזמות הדיפלומטיות והיוזמות בתחום בקרת נשק, ולצדס תהליכי הגירעון במזרח התיכון, יגבירו במידה ניכרת

את המוטיבציה של מצרים להיתפס, לכל הפחות, כמסוגלת להשתתף במרוץ החימוש הלא-קונבנציונלי באזור. מצרים עשויה להגביר את מאמציה להפיק את מרב היתרונות מן הספק, כאמצעי לחיזוק הדימוי האזורי שלה. כך, גם אם לא תקבל מצרים הכרעה ברורה לפנות לפיתוח יכולת גרעינית, היא תנקוט, ככל הנראה, צעדים לשכנע את האחרים, כי קבלת החלטה מאין זו היא אופציה שרירה וקיימת; כלומר, שמצרים היא טוענת מהימנה ליצירת סוג של איזון באזור, אם יימשך מרוץ הגרעין.